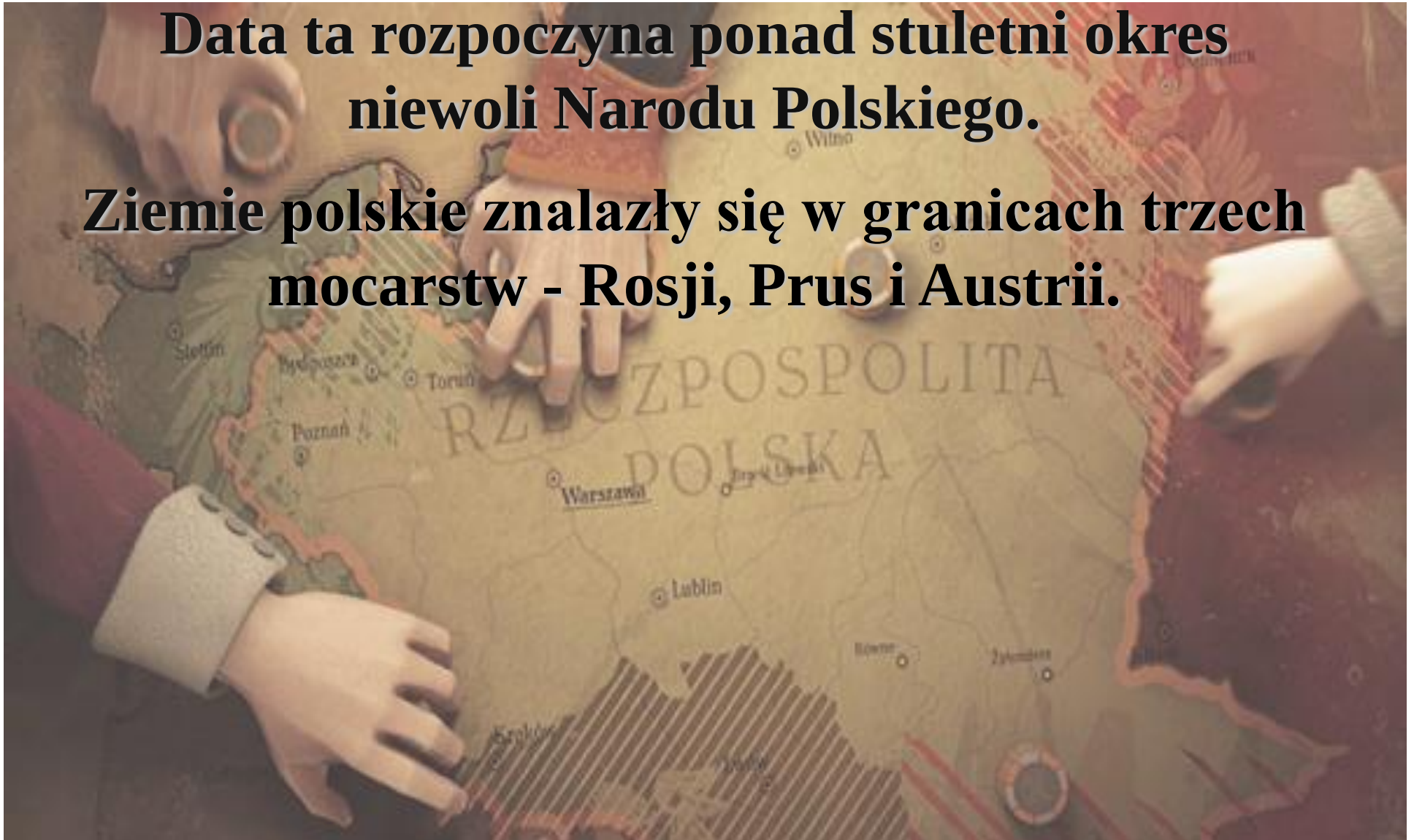

1795r Upadek Państwa Polskiego

Data ta rozpoczyna ponad stuletni okres niewoli Narodu Polskiego.

Ziemie polskie znalazły się w granicach trzech mocarstw - Rosji, Prus i Austrii.

W tym czasie Polacy zbrojnie występowali przeciwko najeźdźcom. Po upadku powstań **Kościuszkowskiego** i **Listopadowego** na terenie Królestwa Polskiego ponownie zawiązały się organizacje spiskowe, których celem było doprowadzenie do kolejnego powstania...

Olszynka Grochowska, Czwartacy, mal. Wojciech Kossak

Branka - tak w carskiej Rosji nazywano przymusowy pobór do wojska. W **1863r.** zarządzono nadzwyczajną brankę by zapobiec przygotowaniom do powstania. Do wojska mieli być wcieleni przede wszystkim ludzie podejrzani o udział w organizacjach spiskowych.

Aleksander Sochaczewski, Branka Polaków do armii rosyjskiej w 1863

Branke zorganizowano w nocy z 14 na 15 stycznia 1863r.

w Warszawie. Przyspieszyła ona wybuch powstania,
planowanego wcześniej na wiosnę tego roku.

zdjęcie rekonstrukcyjne/fot. Michał Kusiak, Muzeum Wsi Radomskiej

Powstanie Styczniowe wybuchło 22 stycznia 1863 roku.

Powstańcy nie mieli
jednolitych mundurów.
Szlacheccie i chłopci
walczyli
w ubiorach, w których
wstępowali
do oddziałów, doczepiając
do czapek metalowe
orzełki
lub biało-czerwone
kokardy.

zdjęcie rekonstrukcyjne/fot. Muzeum Wsi Radomskiej

Podstawowym problemem powstańców były **braki w wyposażeniu**. Tylko niewielka część walczących używała broni palnej. Podstawowym uzbrojeniem powstańców, wśród których większość stanowili chłopci, były **kosy**.

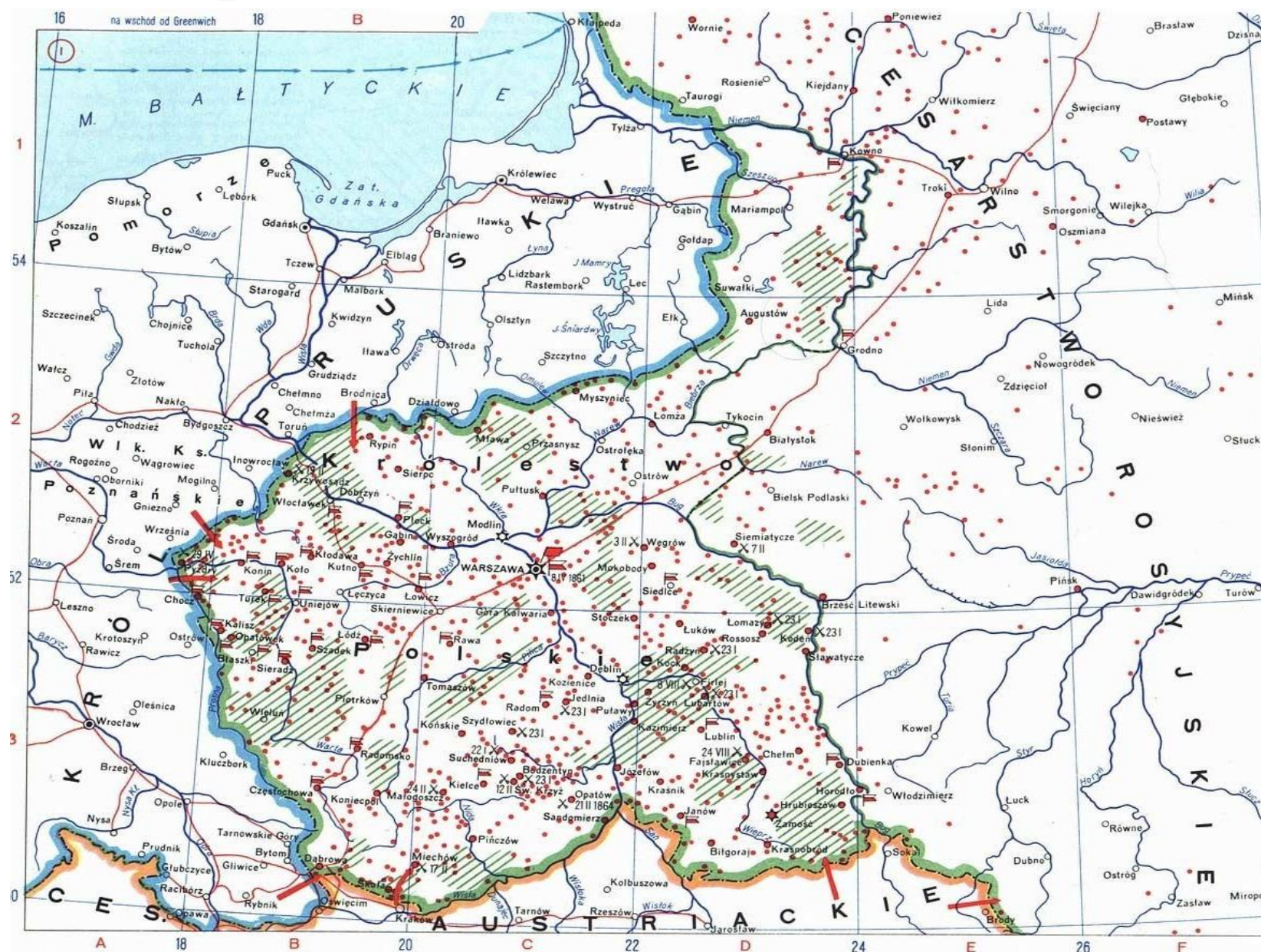

zdjęcie rekonstrukcyjne/fot. Bogumiła Kubiczek-Okejos

Powstanie miało charakter wojny **partyzanckiej**. Zdaniem historyków, w tym czasie doszło od **1000** do **1200** bitew i potyczek. Przez szeregi powstańcze przeszło około **350 tys.** osób.

Walki powstańcze na wschodnim Mazowszu

Car wysłał do stłumienia powstania **405 tys.** żołnierzy, powstańcy wystawili około **200 tys.** ale na polu walki nie było ich więcej niż **30 tys.** Dysponując takimi skromnymi siłami, byli zmuszeni toczyć samotną walkę z najliczniejszą armią Europy

zdjęcie rekonstrukcyjne/fot. Sylwia Fatalaska

Marcin Borelowski - pseudonim Lelewel - rzemieślnik z Warszawy – zorganizował w okolicy silny, 400 osobowy oddział powstańczy. Należeli do niego między innymi mieszkańcy **Mińska**, Stanisławowa, Latowicza i Kałuszyna. Jego grupa stoczyła na tych terenach ponad **20** bitew.

Po wygranej bitwie pod **Kałuszyńem**, powstańcy skryli się w lasach. Dowiedziawszy się o tym, pułkownik wojsk carskich zarządził obławę, w czasie której schwytano **dwudziestu kilku** żołnierzy.

zdjęcie rekonstrukcyjne fot. Muzeum Wsi Radomskiej

Powstańców skazano na śmierć przez
powieszenie.

Egzekucji dokonano w **Mińsku** przy ulicy
Siennickiej.

Obecnie znajduje się tu tablica upamiętniająca tamte wydarzenia:

Upadek Powstania Styczniowego

Dowództwo powstania było źle zorganizowane i skłócone, a partyzanci słabo uzbrojeni i wyszkoleni. Grupy powstańcze odnosiły kolejne klęski. Ostatnie walki trwały na Podlasiu do końca 1864 roku

Skutki Powstania

W wyniku upadku powstania dziesiątki tysięcy powstańców zesłano na Syberię, a ich majątki skonfiskowano. W odpowiedzi za jego wybuch władze carskie jeszcze bardziej zaostrzyły represje wobec Polaków.

Aleksander Sochaczewski „Pożegnanie Europy”

Po odzyskaniu niepodległości, w 1918 roku weterani styczniowi byli traktowani jako najwięksi bohaterowie. Za to, że nawet jako prości ludzie, w obliczu przeważającej siły wroga - stanęli do walki o wolną Ojczyznę.

źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe